

Lidé se mohou obracet na inspektoráty práce

Dne 1. července 2005 vstoupil v platnost zákon o inspekci práce a vznikla zcela nová instituce – **Státní úřad inspekce práce** se sídlem v Opavě. Současně zanikl Český úřad bezpečnosti práce a jemu podřízené inspektoráty bezpečnosti práce.

Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů už tedy nespádají výlučně do kompetence úřadů práce, jako tomu bylo od roku 1991. Pokud je občan přesvědčen, že zaměstnavatel porušuje pracovněprávní předpisy, může se obracet také na Státní úřad inspekce práce a jemu podřízené oblastní inspektoráty práce.

Inspektoráty práce kontrolují dodržování právních předpisů v oblastech uzavírání, změn a ukončování pracovního poměru, pracovní doby, doby odpočinku, dovolené, překážek v práci, mzdy nebo platu, náhrady mzdy nebo platu, náhrady cestovních výdajů. Dále pak v oblasti bezpečnosti práce a právních předpisů o zaměstnávání zaměstnankyň, mladistvých zaměstnanců, zaměstnanců pečujících o děti a těch zaměstnanců, kteří především sami dlouhodobě pečují o převážně nebo úplně bezmocnou osobu. V kompetenci inspektorátů práce je také kontrola dodržování právních předpisů upravujících povolenou činnost dětí a dodržování zákazu dětské práce.

Úřady práce kontrolují dodržování zákona o zaměstnanosti a zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Stručně řečeno, zabývají se nelegálním zaměstnáváním, diskriminací zájemců o zaměstnání z jakýchkoliv důvodů, tzv. „švarcsystémem“, zprostředkováním zaměstnání a kontrolou dodržování dalších povinností zaměstnavatelů vyplývajících jim ze zákona o zaměstnanosti a zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Jednoduše řečeno - **úřady práce se zabývají vztahy, které předcházejí pracovnímu poměru a nelegálním zaměstnáváním a oblastní inspektoráty**

práce se zabývají porušováním povinností vyplývajících z pracovního poměru. Ani jeden z uvedených státních orgánů však není oprávněn řešit či vymáhat individuální nároky zaměstnance (např. vyhotovení pracovní smlouvy, peněžní plnění, vydání zápočtového listu). Tyto problémy by měli zaměstnanci řešit v souladu s ustanovením § 207 zákoníku práce, a to soudní cestou.

V konkrétním případě je proto vždy nezbytné rozlišovat případy, kdy zaměstnavatel jednal v rozporu s právními předpisy při procedurálních otázkách, což řeší výše uvedené kontrolní orgány, a kdy se jedná o pracovněprávní spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem o nároky vyplývající z pracovního vztahu. Tyto spory pak projednávají soudy a také o nich rozhodují.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2
Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV, tel.: 221 922 359, e-mail: katerina.berankova@mpsv.cz
Vladimír Hrubý, vedoucí tiskového oddělení, tel.: 221 922 503, e-mail: vladimir.hruby@mpsv.cz
www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. K 1. lednu 2005 činil počet systemizovaných pracovních míst v celém resortu práce a sociálních věcí 18 194. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce, inspektoráty bezpečnosti práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tlaskov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.